

"Stajerc" izhaja vsaki petek, dahn na dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za leto leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 krome, za Ameriko pa 6 krome; za drugo inozemstvo se racuni naročnina z ozirom na visokost pošiljine. Naročnino je plačati naprej. Posamezna štev. se prodajajo po 6.

Uredništvo in upravljivo se nahaja v Ptiju, gledališko posloje stev. 3.

Stajerc

Slavi tudi, ki si nas kmete jubil!

Kmečki stan, sreben stan!

Štev. 40.

V Ptju v nedeljo dne 3. oktobra 1909.

X. letnik.

Deželni izdajalci na delu!

Zdaj smo na jasnum, — prvaški poslanci so v deželnem zboru sneli krinko raz obrazu in so odkrito povedali, kakšne namene in kakšne cilje ima njih brezvestna politika naga stoji ta prvaška politika zdaj pred nami, v vsej svoji slabosti in zanikernosti ... In panetnemu človeku vsakri kri, ako opazuje neplodno nastopanje tistih žegnanj gospodov, katere je slovensko ljudstvo spodne Stajerske v svoji duševni kratkovidnosti poslalo v deželnizbor.

Ali je deželni zbor res le taborišče politične strasti? Ali res nima več veljave nego kakšni "teater" vsakih kapelanov? Prvaški poslanci hočejo degradirati deželni zbor, hodejo v njem sleheno gospodarsko delo in nemogočiti! To vidimo zdaj jasno!

Prej so bili v našem deželnem zboru Ploji in Jurtele. Gotove tudi ti gospodje niso imeli nikakor orinške smisla za ljudske potrebe. Ali odkriti vsi niso ovirali delo zborna, z narodnjakimi brezvestnostmi niso prepričili uresničevanje gospodarskih postav. Zdaj pa so prišli v deželnini zbor en dr. Korošec, en Roškar, en Benkovič, en Ozmc, en dr. Verstovšek. V brezjemni svoji lenobi in strasti hodejo ti kaplani in doktorji deželni zbor razbiti, kakor so razbili državni zbor. To je edini namen njih na stopanja, to je edini cilj njih brezenja.

Komaj se je deželni zbor sešel, ko je že kaplan Korošec vstal in zahteval, da naj deželni mestnik in deželni glavar slovensko govorista. Znano je, da glavar in z njim 90% deželnih poslancev slovenščine ne r. zumejo. S to nemogočo zahtevo se torej edino drogomem čas zborisce trati in zapravljati. Ali dr. Korošec je misil, da bode pred njim cela dežela na trebuh padla, kakor storijo to zasplojeni klerikalci doma. Korošec je hotel in dosegel edino nečuvani skandal, da se zamore potem pri nevednih svojih voličih bahati. Tako je dal duhovnik Korošec signal za skandaliziranje v

deželnem zboru. In na njegovo komando so se skandali nadaljevali ...

Prišlo je do obravnava o raznih predlogih, tikočih se podpore po ujinih prizadetim posestnikom spodnje Stajerske. Tudi največji narodnjak nam mora priznati, da je to čisto gospodarska zadeva. Pošten poslanec, poštenski zastopnik svojih volilcev bi torej nikdar to zadevo ne izrabljil v politične namene. V hipu, ko je treba lačnim kmetom pomagati, ni čas za narodnostno gonjo. Ali prvaški poslanci so bili drugače mnenja. Tudi v tem trenutku so svojo politiko uganjali. Prvi hujšak je bil zdaj brežiški dr. Benkovič, mož, kateri kaže avto ljubezno do kmetov z podvojenimi ručnimi. Ta mož je vitemeljajo svoj predlog našel v slovenškem jeziku. Večina poslancev ga na razumela in je zato njegov predlog odklonila. Ako torej prebivalci, ki so bili posuši ali toči prizadeti, ne bodo primerne podpore dobili, potem se naj pri dr. Benkoviču zahvalijo. Kajti Benkovič se je igral z njimi, — Benkovič je zanemaril njih interes, on je zaradi bedaste politične demonstracije svoje volilce v trenutku bude in revčiv zapustil in izdal. Politično hujškanje mu je bilo več vredno, nego podpora.

Takšno je delo slovenških poslancev v stajerskem deželnem zboru! Vse zaradi politične agitacije, vse zaradi neznamno nizke gonje proti nemštvu. V gospodarskem oziru je bil naš deželni zbor vedno nestrankarski. Povsod, koder je bilo treba, dal je deželni zbor velikansko podporo, najslabode potem Nemcem ali Slovencem. Opozorjam te na velikanske svote denarja, ki jih je dal deželni zbor za ponovljenje po uši in ušenih goric. V trenutku nezre ni poznal stajerski deželni zbor nobene razlike v narodnosti in celo slovensko-klerikalni poslanci se to dejstvo v javni seji pri-

znali. Ali zdaj so ti ljudje poživljajo na podporo, katere le doma pri nevednih svojih volilcih obljubujejo. Zdaj jim gre edino za politiko, za narodnjaško, škodljivo/politiko.

Človek se mora res vprašati: Ali imajo ti ljudje res kameno namesto řek? Ali ne vidijo prvaški poslanci da je naš kmet v blazni revščini? Ali bi vsaj za ta hip ne mogli ponuditi z gonjo in kmetu pomagati? Ne, tega prvaški poslanci ne storijo. Kajti oni zasedajo svoj edini cilj, katerega hočejo brez ozira na avstrijsko domovino in cesarja dosegeti. In ta cilj so zdaj tudi proglašili, javno povedali. Založnost vo vlogo prevzel je Roškar, tisti Roškar, ki je kot hlapac svojo godino ustrelil ... Ta Roškar je dejal v odprtih sejih deželnega zборa dobesedno: "Pustite na prostje, odstrajte ras od stajerske, ločite spodnje Stajersko od dežele" ... Tako je dejal Roškar v imenu svojih slovenskih tovarišev poslancev odkriti in javno v deželnem zboru. Kaj pomenijo te besede? Navadno deželno izdajstvo! Kar smo mi vedno o prvakih trdili, to priznavajo ti zdaj sami. Prvaki hočejo razbiti zeleno stajersko domovino. Družiti hočejo potem spodnji del naše dežele s Kranjsko. To bi bil prvi korak v deželnem izdajstvu! Ravnato tako bi potem hoteli razbiti Avstrijo in se združiti s Srbijami, Hrvatimi ter Bulgari v jugoslovansko državo. V svoji brutalni brezobzirnosti je torej krvavi Roškar dvignil zastavo deželnega izdajstva nad slovenskimi poslanci. In to si je treba zapomniti za čase, ko bodoje prvaški zopet trobilci, da so dobri Avstrijci in pokorni cesarji ...

Ali se bode ljudstvo pustilo to dopasti? Nekaj časa še, kajti naše ljudstvo žalibog se spisi. Ali prišel bode čas, ko požene ljudstvo samo vse veleizdajalske hujškače čez mejo ...

Iz Amerike.

Seattle Wash. 24. avg. 1909.

Kakor običajno ima vsaki "National" (narod) odločen dan, za svoj dan na "Exposition Grand". Tak dan, lahko vsaki narod po svojem pravilu na ta dan osi nadin, in ravno dne 18. avgusta je bil najnasajnejši, najprejšnji dan, za takoj bivajoče avstrijske podančnice. Ravno ta dan so si uzbili avstrijski rodoljubi z "svoj dan", da proslavijo tudi rojstni dan osvajalke starške cesarja Franza Jozefa I. Ob enem je bil tudi "Deutscher Tag", ali "Nemški dan", ki se da merit in danem, ko je bila otvorena razstava. Nobeden dan drugih narodov se ne da primerjati z "Nemškim danem"; niti Angleški domaćini jasno pravili svoj dan tako, kakor Nemci in so jih Anglezi sami v javnosti ponavljati. In to je fakt, da so Nemci veliko naprej v kulturnem oziru kakor Slovenci, pa magari še kranjski razgledi trikot v korouzno na glavo postavijo. Ne da bi zanideval svoj materni jezik. Ne, nega ne, ampak človeka že pogradi, ko vidi in siši toliko hujškanja napram Nemcem. Kdo drugi pa so dolobi slovenski odrešenki znanje, kakor ravno pri nemških narodih? Da lahko danes manjševi vlečejo! Zato pa je potrebeni v poštovanju Nemcem, ne trdim v vsem, ampak v kulturnem oziru pa je neobdrobitno potrebno. Edinstvo naših je slavnosti!

Točno ob 10. uri se je jeli premikati spredov, po 2nd Av. South in 1st Av. North. Sprevod je bil dolg

na razdalje 2 angleški milji. V alkiji so bili vsi Nemci in sploh vsi, kateri se zanimajo in so zmožni nemškega jezika, ga vploščajo in ne sovražijo! K prostici tega dne pa so pripravljeni tudi izven Washingtona. Evreji Avstriji in Nemci kakor n. p. iz Oregonia, Utah,蒙塔那 itd. Para je kazala lepo število ljudi namešč 13 tisoč oseb, na trotoarjih pa je pricakovalo še 40.000 oseb.

Prvi v paradi so bili policija, 60 mošk nemškega poklopnika, te pa ne morem hvaleviti: znano je, da je,

ameriški policijski prava bestja, zver v slovenških podobi, brezresno napram delavcu pa najslabode narodu kakor šnekakoli.

Z temi je jezdil "Grand-Marshall" in njegov štab; potem nepregledna vrsta automobilev, vse v

znamenju in cestnjanih in avstrijskih ter nemških zastavah razstavi.

Število avtomobilov je presegalo čes 123, potem 62 kočij z parom konji, ravno tako v hrastovem zelenju in zastavah, v katerih so se vozili bolj premolni in ugledni meščani. Potem so je počasno premaknil umetno napravljen voz z 6 pari konj: spomenik Bismarck.

Nadalej voz z 8 pari konj v avstrijsko-cesarskih zastavah, v sredini pa se je ponosno dvigal spomenik očeta Radetzkeja, za tem in med tem je sledila pehota, vsaka divizija pa je imela godbo na čelu.

Nekako redostno je udihalo vsakemu srca na ta dan, vsaki je hotel biti Nemec ali vsaj poskušal nemško posloviti. Sprevodniki na poučilnicah telesnic, podjetnici službnik, vsaki je hotel biti Nemec na dan. Popoldan se je podala vsa deputacija na "Exposition Grand", kjer

je bilo obilo razveseljevanja in pronte zabave. Razstavno posloplje je na ta dan obiskalo 85.000 oseb, kar je prineslo mestu tep dobitek. Ko se je solnce topilo na morski gladini, v lažno zibajoče valove in se vlegel mrak na zemljo, tedaj se je prizgal na razstavnem ozemlju nebotični ljudi, katere število presega 1.500.000. Potem so v "Auditorium Hall" zaigrali cesarski h. mo. Marsikaterem je očarao, spominjajo se na mladostna leta, ki jih je prelivel v svoji domovini in sedaj pa v tako oddaljeni tujini.

Ob 9. uri zvečer pa je šlo 900 umetnalin oganjev v zrake. Torej 18. avgusta je 1909 si bomo obrnili v dolg in blag spomin, kajti to je redka priloznost, v takoj dalmajnini praznovati svoj "narodni praznik".

Ob enem pa se imamo zahvaliti bratom Nemcem, ki so pripravili, da smo dobili ugled pri angleških domačinjih.

Kaj pravite, cenjeni urednik, ko bi bilo pri tej slavnosti en par kranjskih razgledov? Ali da bi na enak nadin slavil, kak narod recimo nemški v beli Ljubljani svoj "narodni praznik"? Pr... . . . spranku te bom v sramenjem pobli. Kaj ne to je ideja?

Rojakovo v starji domovini pa svetujem: Delujte slovno z Nemci, le na ta način vam je možno priti do eventualnega obstanka v gospodarskem oziru.

Pozdravljam vse svobodomislače rojake onkrat kraj A. Wersching

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrata. Uredniški zaključek je vsak torek zvezec.

Za oznanno uredništvo ni odgovorno. Cena oznami (inservator) je za celo stran K 64, za 1/4 strani K 32, za 1/8 strani K 16, za 1/16 strani K 8, za 1/32 strani K 4, za 1/64 strani K 2, za 1/128 strani K 1. — Pri vključenem oznami se cena primerno znaša.

Politični pregled.

Državni zbor. Zasedanje državnega zabora se je zopet za kasnejši dan položilo i s. se govorji, da se snide dan 20. oktobra. Merodajno za to spremembo je bilo, da zboruje še več deželnih zaborov v prvi polovici oktobra. Vlada hoče potem, da bode državni zbor do božičnih praznikov zboroval. Januar in februar p. l. bodeta potem zopet deželnim zborom na zapolago dana.

Stajerski deželni zbor. V naslednjem podamo kratka poročila s: 24. sept. se je najprve v temeljevalo nujnostne predloge za po ujinih prizadev. Predloge se je izročilo vse finančnemu odseku. Potem se je obravnavalo o raznih posločnih deželnega odbora. Nato je vzel nemški kmetski posl. Grivšvang besedil za prvačke poslanice pošteno okrejal. Rekel je m. dr. Roškar, da ima deželni zbor denar le za nemške kmete. Res pa je, da se je vedno ne prispevalo k deželu. Omenim le vinogradništvo, za katero se je slov. prebivalstvu velikanške svote poddelilo. Posl. Koroški naj bi se raje držal besede: Ljubite resnico, hčerko božjo! — Po teh besedah so pričeli pravki ropotati. Posl. Roškar je nato ostal in sam priznal, da deželni zbor doslej ni bil krivičen napram slov. kmetom. Tako je Roškar sam sebe po ustahu udaril. Nato pa se je že zagovoril in dejal, da hočejo pravki spodnji del Stajerske odprtih, da je torej njih politika dežela izdajala in kaže. Ta izdajalska izjava voditelje „kmetake zvezde“, Roškarja in Wagnitza, napravila je velikanski vihar. Treba se jo je zapomniti! Po temu škandalu je zopet Benkovčić dal dolge slovenske interpelacije, katerih ni živila duša poslušala ali razumela. Šlo se je za pobalinske napade v Hrastniku in Brežicah. Izmed došlih predlogov omenimo še onega posl. Einšpinner, ki se tiče slavnostnega strejanja po deželi. — 28. sept. je narodniški dr. Kukovec prvič govoril. Pokazal je tudi takoj, da v narodnem hujskanju noče za klerikalci ostati. Mej drugim je ta nevedenec tudi rekel, da se spodnje-stajerskim „Slovencem (vinogradnikom“) ni dalo dovolj podprtje. Dr. Kukovec se je sicer oglašil k besedi, da bi govoril o predlogu podporo po ujinih prizadev. Govoril je pa o vsem mogocim drugim, tako da ga je celo deželni glavar moral ostaviti. Zbornica je to smešno blebatevje precej razbušilo. Njegov predlog se je oddal odseku. Tako je na njim je govoril nadpredni poslanec Ornig. Zaravdal je izdatne podpore za prebivalstvo v ptujskem in ormožkem okraju. Obenem je povedal Kukovec resnico v obraz. Zbornica je Ornigu živahnodobravala (njegov govor prinesemo v „stajerskih novicah“). Potem je nastopil neki možkar, ki je prav jasno vso spodnjo-stajersko revičino pokazal. Bil je to Vrečko. Mož je govoril slovensko in potem iz listnika prečital izjavo, da ne zna nemškega. Taki ljudej se postavlja danes za poslanec voliti! — Potem se je prečital doble predloge in vprašanja. Zanimiv je predlog posl. Orniga, Wastiana in tovarishev glede pospeševanja oddaje domačega vina. Nadalje tudi predlog, ki se tiče izzidave lokalne zelenicne iz Rogaska Slatine v Krapino.

Koroški deželni zbor. 24. septembra se je razne predloge odsekom izročilo. Posl. Steinwender je govoril o spremembni postave glede vodnih pravic. Potem se je obravnavalo razne zadeve iz labudske doline.

Deželni računski zaključek Koroški za l. 1908 kaže skupno svoto potrebitčino $\text{L} 2,202,981$ in lastnega pokrija $113,100$ K. Računski zaključek je precej boljši nego lansk. Zlasti pri plaćah se je štetilo. — Proračan za l. 1910 kaže potrebitčin za $\text{L} 2,561,112$ in lastnega pokrija za $111,970$ K. Za šolstvo se zahteva zopet veliko večje svote. — Deželna zavarovalnica proti požaru napravila je preteklo leto precej preostanka, takri po poslojih $136,161$ K, v oddelku za zvonove 777 K in v oddelku za šipe 98 K. Ta imenitni zavod se torej prav lepo razvija!

Cesar je potrdil postavo o varstvu in pospeševanju planinskega gospodarstva, ki jo je sklenil svoj čas stajerski deželni zbor.

Zemljščki davek. V Avstriji pride na glavo vsako leto zemljščkega davka po $\text{K} 2,07$, na

Ogrskem po $\text{K} 3,48$, na Nemškem po $\text{K} 2,84$, v Angliji po $\text{K} 0,45$, na Francoskem $\text{K} 2,58$ in v Italiji $\text{K} 2,85$.

Kloufač — vseslovenski izdajalec. Pred kratkim se je vrnila na Dutaju razprava. Neki oberljajnant je tožil vojaški erar za placilo $200,000$ K za spionajo. Pri temu je tožitelj tod dejal, da mu je svoj čas Kloufač dal priporočila na razne osebe v Belgradu. Na podlagi teh priporočil je potem vobuhil Kremenički značaj je ta Kloufač na vsak način. Zato ni čuda, da je prijetelj naših pravakov.

V Trentu (Tirolsko) so vprizorili socialistični delavci enodnevni splošni štrajk, ker je bil njih redaktor Mussolini od oblasti izgnan. Štrajk je končal v polnem miru.

Ma Ogrskem je podala Beckova vlada svojo demisijo. S tem da je vlada odstopila, vstvarjen je nov položaj. Dosej se nič jasnega ne ve, kako bodo stvar rešena.

Bosanska ustanova bodo brákone na dan obletnice aneksije (8. oktober) proglašena. Statut bosansko-hercegovinskega deželnega zboru dolča v prvi vrsti pripadajo dežel k monarhiji. Volilni red se razlikuje po verah. Kakih 24.000 volilcev imelo bodo enega poslanca. V delokrog deželnega zboru ne spadajo: posredni davki, vojni proračun ter vse skupne zadave. Za svoje lastno vojaštvo bodo morali Bosno-Hercegovina same skrbeti. Postava o društih in zborovanjih je podobna avstrijski.

Vetezajnski proces v Zagrebu se bliža svojemu koncu. Po kratkih zagovorih obdolžencev je predsednik sodišča dne 27. sept. sejo zaključil in naznani, da bode dan razglaša sodne pravocasne sporodeli.

Anarhistično zaroto so odkrili v Madridu na Spanskem. Zaprli so več anarhistov, ki so imeli namen, visoke osebe umoriti. Žena enega anarista je načrt izdala.

Nemška šola v sv. Lenartu sl. g.!

Starši, ki hočejo svoje otroke v novo nemško šolo v sv. Lenartu sl. 2. pošiljti, naj se takoj pri g. zdravniku dr. T. Ziringastu v sv. Lenartu oglašajo. Potem se ne bodo nobenega otroka več sprejeli. Tukski župnijanski urad se je izjavil pripravljenim, da prevezame katoliški vezovi na nemški šoli. Starši! Oglasite se pravocasno in ne pustite se od nasprotnikov preselepi!

Dopisi.

Iz Brežic. No, zdaj je v 9. farah naznanjeni „podnik“ mladeničev pretelki in kaže že svoje plodove. Natančno vzamejo črnih stvar, to se jim mora pustiti. Veselje je pogledati takega zagonjenega gospoda, kateremu se kar pene ce-dijo za sveto klerikalno stvar. Konec vsega je bil: Lansko leto nas je bilo malo, zdaj nas je že en batajščin in prihodnje leto nas bode en regiment; s tem bo zmaga naša. Popoldne je bila večernica, potem pa sbod v „narodnem domu“, kjer se je važne stvari govorilo. Ali gorje, od „batajščine“ ni mnogo ostalo, ki bi vas to snedli, in še od teh se je moral nekaj garjevih ovec vun poslali, ker niso bile enih misli s pridigarji. Največ dvoma je dal neumni ljubljanski predlog, da naj se Benkovčić za svetnika proglasli. Reklo se je namreč dobesedeno: „To je vaš svetnik, temu morate začpati; vzemite vzglед, kaj je vse za vas storil. Cela Avstrija mora slovenska postati. Vi ne potrebujete nemškega jezika. Ti kmeti ostani lepo doma za petjo, pa v hrani smeš tudi hodit, bomo ti že mi župo skuhali in glečali, da ti bodo prečeni golobi v tusta leteli. Saj Vam je obetal, da boli vsak volilec en kos gračinskega grunta pri razdelitvi; če se ne motim, si že od tistega dneva, ko Vam je on odresenika vstal, silodno in dobravo vsaki po dva, štraje gre. Kaj ne, burgermaister Lapuh, to je „mož beseda“!²¹

Tudi izvrstni Zasavčani po domače bosarji vejo dobrotno delo tega moža opevati, samo malo nerodno (ne narodno) je le to, da se mu mora plačati za dejo že naprej, predno se en korak za to stvar stori in to seveda zopet neresa —

brez uspeha. V Brežicah ni več policije, nego Trenkovi panduri opravljajo službo. In to je vse ta mož storil! Bog ve, da bo še slovenski mučenik, temu se mora že zdaj spomenike staviti. Jesuitični Spindler si je kaj noge brusil za to stvar. Ti sment, kaj bos ti voglart hodil in si isčeš po vseh kreplke fante? Bode se pribodi-njič zopet škof tako slovensko v mestu sprejet? Seveda imamo vrok to storiti. Pazite gospod knezoškoš in mestni župnik, da ne bode pricela veri pešati. Znalo bi se kaj tacega pripetiti, kakor v Ricmanjih na Istrjanskem. Začelo se je že podpirati. Plodove tega krščanskega podnevanja smo že v nedeljo popoldne doživel. Pridnega, delavnega Jožeta Dražiča iz Buškoša so mostički fanti in nožni zrezali, da je grozota. Na smrt ranjenega so v bolnišnico odpeljali, ali doma v časti osivelih oče žalilno v premisilju v pokvarjenosti mladine . . . Vi, črni lovci, zapomnite si: Kdo je veter, žel bode vihar!

Sv. Barbara pri Mariboru. Cenjeni gospod urendnik! Upam, da dobina tudi jaz majhen prostorček v Vašem cenjenem listu za en kratek dopis. V edni zadnjih številki Vašega lista ste opravljeno pokratčili nazega ne ravno priljubljenega nadučitelja Krajnca. Vsi braci in narodniki Vašega cenjenega lista smo Vas v tem obziru pritrtili. Toda čujte in strmite nad slednjo novico. Pameten clovek, ki je dobil zasišeno broc, isto izrno vtakne v žep in ne ihče kakor ravno naš Kranje še druge. Namesto, da bi mož molčal in vtaknil zasišeno broc v žep, pa nam je nepravil zadnjo nedeljo, 12. t. m. prav imenito zabavo s svojo pridigo, ki jo je drhal iz svojega kaucelna, kamna za oznanjevanje, na svoje verne in neverne ovice in ovičke. Po kratkem zelo neduhovitem uvodu o štirih poslednjih rečeh, nam je povedal, da je se napotil v sv. Rupert, on mi je povedal, da me je nek hudir v cajtunje v Stajerca dal (holt pardon) Eupraski nadučitelj, da sem v „Stajerci“. Udril je potem precej časa po „istem clovečetu“, ter nam dozakoval, da se moramo med seboj ljubiti. Tako lopo, da so nam začele skoro solze teči, pa ne solze od žalosti, temveč od smeha. Škoda le da je tako slab govornik, ker drugače bi ga naprosili, da nadaljuje prihodnjo nedeljo o začeti stvari. Nazadnje je tudi rekel, naj vzame tisti, ki je to piral „špot in sramoto naše“. Toda to ostane le njegova potobna želja, ker sramota, ki si jo je s svojim nedeljkim razgovorom se povečal, ostane na njem. Nazadnje mu poklicemo ali zamorimo dati le prav prijetolski svet: ne kličte več hudira, če ne bi utegnil v renci priči!

Sv. Barbara v Halozah. Tukaj se nahajajo neznani uzmoci, ki kradjejo, da je groza. In to po celni župniji. Ljudje so razburjeni radi tega. V petek v noči udri so v hišo bl. gospoda Arnežič v Slatini, ter mu pokrali vso oblike in druge reči, kakor njegovih viničark. Škoda je za par sto kron. To se je zgodilo že pri večih ljudeh. Žandarmerija ne pride nič na sled tem faktom, ker je predalec od zand postaja. Zeleti bi žido, da bi se pri Sv. Barbari ustanovila zand postaja. Vendar za te tatoče božja pravica ne izstane; tudi posvetna ne, saj se pravi: „Nič na svetu ni tako skrito, da bi ne bilo s časoma odkrito.“ Predstojniki pa naj patrole držajo. — V kratkem bodo veje vpeljali k Sv. Barbari telegrafni urad, kar bodo zelo dobro za tukajino ljudstvo zaradi vinske kupuje itd. — Župnijski cerkev Sv. Barbara bodo se krasno prenovila, nova poslikana, nova stolpna ura, nov križev pot, kipi vasi prenovljeni, nove strelinice, svečnički prenovljeni. Bilo je v resnicni strašno vase zapuščeno. Hvale vredno pričeto delo!

Iz Viščane pri Veliki Nedelji. Zgubil se je deček Jakob Kociper, 10 let star, nosi plavopisano blage (gate) pisano srajco, obobe novo; ponoseno kratko črno suknjo, ki je na rokavih raztrgana, brez protlaka in precej velik slamenati klobuk, je bosonog in ima seroplavi predpasnik (šurc) ter govor precej gladko. Kakor sa siši, je šel proti murskem polju ljutomerskega kraja. Kdor ga zasači, je prizorno prošen, da naznani staršen Ivan in Marija Kociper, posestnika v Viščanski vruh število 58, pošta Velika Nedelja na Spod. Stajerski.

Cirkovec na d. polju. Dolgo je že od tistega časa, kar so bile v Cirkovcah občinske volitve. Velik je bil boj med klerikalci in naprednjaki,

seveda da črnuhom ni bilo nobeno sredstvo preprodlo, nobeden pot predalec, nobena noč pretemna za agitacijo. Ali vse skupaj ni nč pomagalo, propadli so, za župana je bil izvoljen Johan Kušar, posestnik v Škola, mož prve vrste. Seveda, to je bil olje v ogenj. Pa ravno ta Kušar, ki je nevplogilj kakor hrast, s tem ne bo nič za narediti. Govorili so Lojzeki in Tončiči razne stvari, n. p. da ta ni sposoben za županstvo, da ne bode nikdar pol leta županoval itd. Minolo je že dolgo časa od tedaj, a Kušar je še vedno župan, da je pa sposoben za županstvo, kaže njegovo delovanje v občini. Velike zasluge si je pridobil pri delovanju nove ceste Sesterje-Škola, ki jo je sam prevzel in je sedaj gotova. Koliko cenejo je delo v prid davkopalčevemu! Tudi je hvalnevidno od njega, da je postil zaslužit domaćinom, kateri je hotel delati ali voziti. Seveda se znajdejo ljudi, ki jim tudi to delo ni prav, akoravno so že tudi sosedne občine že 30 let prosile za to cesto, seveda takrat je bil še slovenski okrajni zastop. Veliko težav in truda je imel pri stavljanju nove brizgalne upe (Feuerwehrhütte). Pri tej se je znašlo nekaj sosedov, ki so tudi darovali les itd. A načet je pripravil sam, kakor z delom, z vočnjo in z živečem za delavce, zakaši mu gre van hvala. Z eno besedo: vse dela prav in za blagor občine. Samo eno napako ima ta budomski župan: glave ne upogne pred črnui in zato ga črtijo kakor belo vrano. Nam je dobro znano, da bi novo župnišče na stroške faranov že davno stalo, ko bi župan le pokimal. Zatoraj mora on, ki se toliko trudi in skrbti za blagor občine, dobiti zahrbtnih besed slišati od občuškuječev! Jutri se delo iz pričnice, iz av. mesta. A on deluje naprej, ne ozreč se na levo ali desno, on dela po svoji izkušeni pameti in nasvetu dobrih občinskih odbornikov. Gospod Johan Kušar, le tako naprej! Občani.

Jesenice (Gorenjsko). Odhar je župnik Anton Skublje farce prevzel, beremo vsako nedeljo v "Slovencu" med "Jesenškimi novicami" razna zanjočenja, posvike, obrekovanja itd. Ker se mi sploh z lističom, kakor je "Slovenec" ne bodo prepirali, vzamemo samo vse na znanje, kajti čez sedem let vse prav pride. Kaplan Kogej bi ljudem nad nemško liberalno učesa štucal, kakor sintar psu "Rattlerju". Kristov namestnik na Jesenicah se hoče tedaj drugega klefeta poprijeti! Ni čuda, ker je ljubljanski lemenat štiri leta mazal. Gerentor na Jesenicah spi, nihče se več ne briga za občinskega poglavarja-krojača, to pa je vladni in dejeljnemu odboru zelo všeč, ker dobro vedo, da se tako vse v farovcu resuje. Čebulj prav pridno večkrat na dan njegove svečevalce v farovcu obišče in gospodje duhovniki že vedo, kaj se ima v občini vknreti ali ne! Blaženi in srečni časi za blagor ljudstva. Ali si moremo še kaj več idejalnejši želeti? Ne! — Jesenško šolo obiskuje letos 600 otrok, najeti so morali šolske sobe še v privatnih hišah, ker to Jesenicanom dobro nese, so zoper združenje nove šole! Vsač za svoj lastni žep! Savčani se pa tradimo in prosimo že kakih 12 let za šolo in jo še danes nimamo, to se pa se imamo jesenški dňovščini zahvaliti. So pač ljudje še slipi! Šusterščovo obstrukcijo že čutijo delavci v tovarni. Tovarna ne more radi te obstrukcije blaga v Srbijsko in Rumunijo izvazati, ter je pri-morana delo deloma vstaviti. Tako delajo v tovarni večinoma že samo po 4 čiste na teden. Po zimi se boda pa samo vsaki četrti teden delajo! Veliko škodo trpijo vsled tega ne samo slovenski delavci in uradniki, temveč tudi tovarna sama. Kaj nam bode k temu pane Janez Krivec povedal, ko je v imenu tovarniškega delavstva dr. Šusteršču k njegovoj obstrukciji telegrafno častital! Jesenški gerent Čebulj je pa v Ljubljani v hotelu "Union" na shodu Šusterščeve roke poljuboval! Vse za blagor ljudstva! Bodemo pač imeli žalostne božične praznike. Naši otroci bodo zahtevali kar boljšega, mi jih pa ne bodo mogli dati. Z lažnimi želodci bodo delno šli potem podušati božijo besedo. Ijudje židovskega kalibra pa še vedno misijo, kako vpliv imajo pri tovarniškemu vodstvu! Pa se prokleto motijo! Šusteršč naš naj zopet odpre izvazalno pot v Rumunijo in Srbijsko, ako je že tak veliko prijatelj slovenskega tovarniškega delavstva, potem mu bodoemo častitali in ga

spoštovali kot našega prijatelja! A tegi ne bode storili, ker inšis minister postati! Pa kaj še?

Ali si se že narocil na edini kmetinski, neodvisni kmet, ki izhaja zdaj že tretjo leto pod imenom

„Štajerčevi kmetinski koledar.“

Ta kaledar ima na njevč vsebine (krasne slike, izvirne gospodarske članke, lepe povesti, seznamek sejmov, kalendari), stane pa razmeremo na jama in nj. Cena mu je namreč samo 60T., s poštnino vred pa 70T.

Kdor hoče torej ta kaledar zanesljivo dobiti, mu vposlje to malo slovo ali v gotovini, ali pa v markah. Kdor proda 10 izvodov kaledarja, dobi enega zaston.

Naprednjaki! Na delo za vaš kaledar!

Novice.

„Štajerčevi stranki“ podobna je neka novo ustanovljena skupina, ki jo imenujejo šlezijsko ljudsko stranko. Ta stranka se je uresničila, ko je pričelo pred dvema letoma od strani nacionalnih Poljakov bojkotom nemških trgovcev. Nemci in Nemec prijazni Poljaki so se potem združili. Zdaj izdajajo že svoj list, "Slouzak", ki je ednak našemu "Štajercu" in ki ima že 3500 odjemalcev. Pri zadnjih dejeljinih volitvah dobili so šlezijski naši tovarisi že 300 glasov volilnih mož, medtem ko so jih združeni Poljaki le 400 dobili. Stranka "Slouzaka" stoji kakor mi ne staliču: skupno, vzajemno in nemški sestavljeno z boljšatim svoj položaj v gospodarskem in kulturnem razoru. Zato proč z narodnostno gonjo! Mi naprednjaki na avstrijskem jugu pozdravljamo pravzaprav svoje tovarise na severu!

Svetovni žetev. Žetev kornež na Ogrskem bode to leto slabje izpadlo nega lani. Ceni se, da se bode pridelalo nekaj čez 41 milijonov q. — Na Nerščem imajo letos srednjo žetev, ki se da v procentih takole izkazanti (v klepaju so številke lanske žetve): Rž 101 (99,9), zimska pšenica 94-8 (97,4), poletna pšenica 97-4 (91,8), ječmen 102-4 (89,3), oves 105-8 (88,5). — Žetev na Ruskem se ceni po sledenih številkah (v klepaju so lanske številke): Pšenica 160 (30 (154/96), rž 186 (90 (138/65), oves 133 (80 (136/64), ječmen 79 (30 (81/77), koruza 12 (60 (15/58). Iz tega je zlasti razvidno, da se ruska žetev pšenice z vsakim letom zmanjša. — V severni Ameriki je tudi žetev slabša, nego se je pričakovalo. Slika je sledita: Poletna pšenica 88-6, koruza 74-6, oves 83-8, ječmen 80-5. V Argentiniji so kobilice pšenico zelo poškodovale.

IZ Spodnje-Štajerskega.

Psi. Jos. Ornig je v štajerskem dejelnem zboru odločno za svoje volice nastopil in zahteval iz datne podpore po točki poškodovanju v ormožkem v ptujskem okraju. Obenem je porabil Ornig to priliko, da je dejelnemu zboru pojasnil nevtemeljenost prvaškega gonje ter pravo mnenje našega ljudstva. Njegov govor je bil velezanimiv in pravki so mokrali, kakor da bi bili s kropom politi. Za danes naj omenimo le glavne poteze tega govora. Ornig je m. dr. dejal: Jaz sem že pet let ekrajni načelnik ptujskega okraja, katerega kmetmato prebivalstvo je pretežno slovensko — več kot 50.000 Slovencev — in jaz poznam slovenske kmete kot pridne, miroljubne može, ki priznavajo dobrote nemške večine, ter so ji zanje hvalne. Po zadnjih grozovitih toči so prisli slovenski kmeti k meni in so me v nemškem jeziku prosili, da naj se zanje zavezam. Ker so slabo nemško govorili, vprašal sem jih, zakaj to storijo, če da jaz tudi slovensko razumem. Slovenski kmetje pa so mi odgovorili: Mi vemo natanko, da je dejelnici zbor po 5/6 nemški in da moramo zradi tega nemško govoriti, ako kaj zahtevamo od njega. Slovenski kmet je ves dru-

gačen, nego tukaj slovenski poslanci. Ti gospodje tukaj hočejo le potom hujskanja znani postati... Ako se pravi, da dejelni zbor le Nemce podpira, je to laž. Doslej niso nemški meščani, ki imajo tudi vinograde, niti vinarja podporo dobili. Slovence se je podpiralo z subvencijami, nemški vinogradniki pa so morali svoje gorice prodati. Veliko pozneje Sele smo dobili zanje 20.000 K. medtem ko so dobili slovenski posestniki takrat že čez 1 milijon podpor. Slovenski kmetje so z nam zadovoljni, le tukaj v dejeljnem zboru se hoče stvar zasukati. Kar se tiče krivične razdelitve podpor v komisijah, so pritožbe opravičene. Ali kriva ni oblast, marveč odbori (vočidel so to klerikalci). — Temu govoru se mora reči, da je bil pravideč in na pravem mestu. Čast g. Ornigu, da pove tisto, kar čutijo in misijo stotisoci kmetov!

Izdajstvo volilcev. Spominjam se na neki zanimivi in pretežljivi slučaj. Ko se je pričela v Trstu narodnjaška gonja med Slovenci in Lahji, vprizarjalo se je zlasti pred sodnino prave demonstracije. Enkrat se je imel pred porotniki zagovarjati neki kmet, ki je bil menda umora obtezen. Sodisce je bil italijansko, porotniki sami Italijani, edino zagovornik obtoženca je bil slovenski advokat. Misliš bi se, da bode ta advokat in interesu obtoženca italijansko govoril. Ali kaj briga prvaškega advokata interes obtoženca! Pravku se gre posvod in vedno le za politiko. Tako je tudi dotični zagrizeni advokat našlaško slovensko govoril in — italijanski porotniki ga niso razumeli ter so obdolženca na smrt obsolili ... To se je pred nekaj leti v Trstu zgodilo. Ako opazujemo „delovanje“ prvaških poslancev v našem dejeljnem zboru, nam pride ta dogodek zopet na um. Velika večina dejelnozbornih poslancev ne razume niti beseboje slovenskega. Ako bi hoteli slovenski poslanci torej za svoje vbole volilce res kaj podposebiti, napol bi iz praktičnih ozirov nemško govoriti. Tega pa ne storijo. Nalač, iz same zagnjenosti, iz samega hreprenja po prepričevanje govorijo slovensko. Ni čuda, da se dejelni zbor ne za tanj nezagonljive besede ne more oskrbiti. In tako se deli iz prvaško-političnih vrokov slovenskemu ljudstvu velikansko škodo. Samo da ugodi rečimo en Benkovič svoji felji po prepričevanju gospodarske interese tisočerih svojih volilcev. Ali niso ti prvaški poslanci res navadni izdajalci svojih volilcev? Gotovo so to in nam se smili vlogu ljudstvo, ki jih je na komado fajmoštrov volio in ki trpi zdaj v revčini samo zato, da se Benkovič zabavajo!

Dr. Brumen v album! Čudni gospod je ta naš ptujski advokat dr. Toma Brumen! Prepričani smo, da je naravnost bolan, ako se en dan ne blamira. Zdaj se motičje grozovito jezi, ker je doslej v vsaki pravdi proti "Štajercem" ureduju Linhartu. Pravdelno pa prodadel. To ga boli in grize in bogov kaj bi vse storil, ko bi se ga kdo bal. Gospodine doktor, pomirite se, — mi vendar nismo krivi, da niste samo telesno, marveč tudi duševno — kratkovidni. Sicer pa tudi ne moremo niesesar storiti, ako se Brumen še zanapreje jezi. Mi le svarimo, in ako bi se mu žolč izbil, odgovoren bode sam ... Gospod dr. Toma Brumen se jezi, — dobro! Ali pri sodnji nobena jezi ne pomaga. Brumen pa misli: ako sem že vse pravde proti "Štajercu" izgubil, potem se moram vsaj pritožiti, da so nastali troški preveliki. In res, naš Brumen je šel ter se pri sodnji pritožil, da smo mu za njegov poraz preveč računali. Brumen je torej nasprotnik velikih sodnijskih troškov. Nasprotnik? Ja, ja, nasprotnik, ampak samo tedaj, kadar mora te troške on plačati. Kadar pa računa dr. Brumen sam za-se, takrat ni tako natančen, takrat mu troški niso nikdar preveliki. To smo že opetovano dokazali in povedali, da je ta prvaški gospod vlogom slovenskim kmetom veliko in preveč računal. Za danes naj povemo še en slučaj! Pred kratkim je poslal naš dr. Brumen nekemu kmetu slično dobesedno pismo:

"Gosp. N. N. v N. Vi doigujete g. Vinko Vesniški, krojalkemu mojstru, glasom sodnega akta iznesek po K 18 —. Obesti K 270. Troški platilna

povelja K 247. Skupno K 2317. Opominam Vas, da ta meseč in doseganje moje troške za opomin, poduk po pooblastilu po K 450, skupaj K 2767 plačate do 8. septembra 1909 v moji pisarni. Sicer vložim tolbo. Sploškovanjem dr. Brumen m. p."

Za en opomin iz zahteve naš prijatelj dr. Brumen torej K 450!!! Mi ne vemo, ali je Brumen tako odličen jurist, ali na vsak način se nam zdi ta zahteva previšoka. Kadars mora on plačati, so mu troški vedno preveliki; kadar pa pade, takrat računa, da je joj. Pojasnite nam to, gospodine doktor! ... No, zdaj se bode Brumen zopet jezil. Ko je n. pr. zadnjic tožbo proti „Stajercu“ izgubil, razjeti se je tako hudo, da je pričel zopet v časopise pisanit. Napisal je v ljubljanskih cencijci „Sloga“, ki je res že pravo žurnalistično stranišče, dolgi članek. Ne vemo, je li ima Brumen toliko poštovanja v sebi, da bode za ta imperijentni članek tudi ogovornost prezrel. Morda se bode skril za kakšnim stromanom. Saj Brumen je navajen zahrbtno postopati. Zato se mu je tudi pred sodnijo pečat denuncijskega načina na celo pritisnil. Zato provimo danes tudi le na splošno, da je dotedni članek smešna, otočja a obenem podla laž. V članku se bluje ogenj in živopljo na dr. pl. Plachkega, ker zna ta „Stajercu“ zagovarjati in ima pred sodnijo več srečo nego Brumen. Celo „ravbarstori“ se priporoveduje v tem članku. Obenem se trdi, da je brkone Linhart pisal debelemu minoritu Vavpotiču anonimno pismo. Gospod dr. Brumen, aka ste Vi dotedni članek pisali, potem ste Vi, drugače pa dopisun, na japonskejši lažnik in obrekoval! Razumete? Tožite nas zopet in zopet boste prodadli! Naša potrebitljivost ima tudi svoje meje in zaropatali boste enkrat! ... Skoraj preveč resnih besed smo da dr. Brumenu rabil. Kaj ta oseba je preveč smešna, da bi se človek zanj žive razburjal. Zato pa se snejimo in snejmo se bomo temboj čimborj bode Brumen svojo nemuno jezo svetu razkazoval.

Prvaška kurajža velja! Kdor piše v časopisih, ta ima tudi večkrat s sodnijo opraviti. To je stara pesem, kajti „razražljive časti“ tega ali onega bolj ali manj poštenega človeka je hitro storjeno. Časnkar, ki ima s sodnijo opraviti, zato tudi gotovo se ni slab. Ali pošteni listi imajo v tem oziru vendar nekaj navodil. Pošten list boste znal vedno odgovoren biti za vsako pičico, ki jo je napisal. Pošten redaktor se ne bode nikdar skrival in na jezuščino-falotski način izmuznil, kadar ima svojo pisarno dokazati. Sramota za redakterja, kilaže in obrekujte, trikrat sramota pa za onega, ki zbeži na pobalinski način, kadar mu je treba odgovor dajati. To pošteno stališče smo mi pri „Stajercu“ vedno zavzemali. Nikdar se naš urednik ni poskril, nikdar „Stajerc“ nizbežal, kadar mu je bilo treba pred sodnijo resničnosti svojih člankov dokazati ... Vse drugačni pa so pravki in njih „tintenkuliji“. Ti ljudje brez lažne morejo izhajati in najpoddajte obrekovanje jim je sveto sredstvo v njih politični borbi. Ali v trenutku, ko se prime takega prvaškega hujšaka in lažnika za ušesa, se možičej skrije in zbeži, da se na falotski način zasluni kazni izogibne. Dokazov za to infamijo prvaški „žurnalistov“ imamo dovolj. Prvaški list „Mir“, po domače „Smir“ n. p. je začasna volitev v Ljubljano izginil in našel zavetišče v neki ljubljanski skarni, to pa samo zato, ker je smel pod zaščito ljubljanskih porotnikov nemoteno obrekovati in lagati. Tudi je bila pri prvaških listih navada, da so bili poslanci „odgovorni uredniki“. List je potem lahko obrekoval kakor najnavadnejša baraba, kajti poslanci se ne more tožiti. Zadnji in gotovo najresnejši „trik“ prvaških listov pa je ta, da se uredniki poskrijejo, kadar bi morali pred sodnijo svoje člane zagovarjati. Pretekli pondeljek n. p. bi se imelo vršiti pred mariborskimi porotci dve tožbi zaradi žaljenja časti. Prvič je tčil neki slovensko-liberalni tajnik klerikalno „Stražo“ (odgovorni „rednač“ je neki Cenčič) odnosno njegovega franciščanskega Murna. Drugič pa je tožil neki liberalni učitelj „Slov. Gospodar“, odnosno njegovega „štromana“ ter dopisana, fajmošta Gomilšeka iz sv. Petra

na medvedovem selu. Fajmošter Gomilšek in franciščan Murn sta namreč omenjena dva gospoda obrekovala. Zagovarjati bi se moral torzej s toženima urednikoma vred pred sodnijo. In kaj se je zgodilo? Ko se je hotelo „urednik“ Cenčiču sodniško povabilo dostaviti, nakrat — možica nikjer ni bilo. Pri „Straži“ so rekli, da je na „urlaubu“. Kdo da je in kedaj bode nazaj prišel, ni nobeden teh grozovito pobožnih gospodov vedel. Tudi franciščan Murn je bil nakrat izginil in noben vrag ne ve, kje da je. Tako se razprava ne more vršiti. Ali ko bodo porotniško zasedanje končano, prisila bodeta takoj na sveto. Fajmošter Gomilšek je imel mesec dolgo časa, da se pripravi na tožbo. Ali v zadnjem času je nakrat izjavil, da še nima več dokazil*. In njegov kakor „Strazini“ zagovornik, ljubljanski (?) dr. Pegari je nakrat rekel, da nima časa k tožbi priti, ker je dejelni poljanec ... Mi pravimo, da je to navadna lumperija. Fej, trikrat fej ljudem, ki se ne upajo pred sodnijo svoje trdive dokazati, s katerimi so bližnemu čast kradli. Za take nezramne ne bi ne pomagalo drugo sredstvo nego pasji bič! Čudimo se le, da oblast vse to mirno gleda, da pusti iz postave se norči delati. Ali postava za zegrane lažnike morda ne velja? Ako se bode na ta način postopalo, no, potem pride čas, ko si pošče vsakdo pravico s svojo — pestjo! Fej, fej vsem lažnikom!

Ponovljeno vprašanje. Narodnijske liste vprašamo še enkrat prav odločno in resno: koliko je dala Ciril in Metodova družba za po toči poškodovane posestnike? Vun se resnic! Iz spodnjega Stajerskega gre precej neafektanega denarja v Ljubljano. Koliko tega denarja se torek poškodovani nazaj dobili? Razdovedeni smo, ali je nam bode širokousti „Narodni dnevnik“ zdaj odgovoril. Izgovarjati se, če, s „Stajercem“ se nočemo preprijeti, je lahko. Ali resnica naj pride na dan. Koičor je nam znan, nì dala Ciril in Metodova družba niti vinjarja za revete. Zakaj ne? Prosim odgovora!

Še eno vprašanje. Več kmetov, ki niso načrtišči in ki se obiskali zadnjo veselico v ptujskem „narodnem domu“, nas zopet vprašuje, kaj da je s čistim dobičkom. Ali so po toči prizadeti kmetje kaj in koliko so dobili? Ali se je vse za rdeče srajce sokoličev porabilo? Tudi na to zahtevamo odgovor!

Zenske naprej! Iz Slov. Grada se poroča: 24. sept. se je na tukajšnjem kolodvoru živino nalagal. Oblastveni ogled živine pa ni izvršil okrajni živinodržavnik g. Fr. Pernat, temveč storažila je to njegova žena ...

Nemška šola v Slov. Bistrici se prav lepo razvija. Vsa prvaška gonja ji v tem oziru ne more skodovati. Lansko leto obiskalo je solo 255 otrok, letos pa že 261. Od teh jih je 183 iz mesta in 78 iz sosednjih šolskih občin. Zaradi pomanjkanja prostora se mnogo otrok iz okolice ni moglo sprejeti. Res, veselje je, da šola tako krasno napreduje. Prvaki so seveda z načrščimi slediti proti tej potrebeni šoli nastopali. Obretnikom in trgovcem se je grozilo z brezobzirnim bojkotom, ako pošiljajo svoje dečke v nemško šolo. Otrekom samim pa so objubovali hujšakji po eno krono denarja, ako bi ne hoteli v nemško šolo hoditi. Ali zdrava pamet naprednega prebivalstva je zmagala. Le naprej!

Darije. Občinska šparčka v Ormožu darovala je dne 21. juliju po grozoviti toči oskodovanim posestnikom skupno 4.000 k. ron. Sveto se je primereno na mesto in okraj razdelilo. Čast plemenitem darovalcem!

V Št. Iju sl. g. so imeli kmetje 19. t. m. večje zboravanje podružnice c. k. kmetijske družbe. Podružnica je imenovala dejelnega vinogradniškega in sadarskega direktorja gosp. A. Stiglerja za častnega člana. Več kot 200 kmetov je bilo navzočih. Shodu je predsedoval čelnik g. Reppnik. Obenem se je podarilo g. Fr. Stifter častni diplom državnega vinogradniškega društva. Zborovanje se je zelo lepo izvršilo. Čast gospodarskemu delu!

Po toči prizadeta škoda v ormožkem okraju je se večja, nego se je to v prvem času mislilo. Komisija je dognala, da znača škoda v posameznih občinah ormožkega okraja sledete svote: Mesto Ormož 116.404 K, Hardek 52.000 K,

Vratonešice 68.800 K, Sodince 98.000 K, Runče 9300 K, Obriz 42.000 K, Hun 61.000 K, Zavec 36.500 K, Vičanec 44.400 K, Šarding 132.800 K, Frankovce 92.360 K, Brezovnik 50.828 K, Pušovce 71.010 K, Velika Nedelja 87.000 K, Podgorce 84.300 K, Trgovid 109.000 K, Terenova 12.000 K, Litenberg 226.000 K. Skupno znača škoda v ormožkem okraju 1^{1/2} milijona krov. Nezrečni kmet!

Razglas c. kr. finančnega dejelnega ravnateljstva za Stajersko v Gradcu z dne 17. septembra 1909 štev. 23091 v zadevi obrokov za vplačilo neposrednih davkov v IV. četrletju 1909. Tekom IV. četrletja 1909 postanje neposredni davki na Stajersko dodelki oziroma plačni v naslednjih obrokih: I. Zemljiški, hišnorazredni in hišno-najemniški davelki ter 5-odstotni davelki od najemne onih poslopij, ki so prosta hišno-najemniškega davka in sicer: 10. mesečni obrok dne 31. oktobra 1909, 11. mesečni obrok dne 30. novembra 1909, 12. mesečni obrok dne 31. decembra 1909. II. Občna pridobnina in pridobinovni podjetji, podvrženi javnemu dajanju računov: 4 četrletni obrok dne 1. oktobra 1909. III. Rentaina in osebna dohodnina, v kolikvir se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osebah oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke in sicer 2 polletni obrok dne 1. decembra 1909. Ako se navedeni davki oziroma pripadne dejelne doklade ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteku zgoraj omenjenih plačnih rokov, tedaj morajo se plačati tudi zamudne obresti in sicer ne samo od državnih davkov, ampak v zimski postave z dne 15. januarja 1904. I. dež zak. broj 17 tudi od dejelnih dokladov, če skupna letna dolžnost na določenem državnem davku preseže znesek 100 K; zamudne obresti znašajo od vsakih 100 K določene dolžnosti in za vsak zamujen 10 K v 3 in v se morajo izračunati z tak vodičem plačati ad die, ki sledi zgoraj naštetim rokom do vstetega dne vplačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v 4 tednih po preteku plačilnega roka, iztrije se ista s pričinjenimi dokladami in z dodelkimi zamudnimi obresti vred potem predpisanega prisilnega postopanja.

Žrtve, streljanja z možnarij. V sv. Jurju sl. g. se je v pondeljek pravnovala poroka. Pri streljanju z možnarij je bil zidar Franc Mezanč težko ranjen. To neučno in nepotrebno streljanje naj bi se vendar enkrat že preprepoloval!

Poročno sodišče v Mariboru. 24. pr. m. imel se je zagovarjati vinčar Domjanček iz sv. Miklavža pri Ormožu. Začgal je posestnik A. Bratko na Vinski gori hišo in mu napravil čez 2200 K skode. Obsojen je bil na stiri let ječe.

— Franc Ciproš v Kralovici je bil jezen na svojega svaka in svojo sestro, ker jima je mati posestnik podelila. Ciproš je želel opetovano kaznovan. Sel je in začgal svaku Košarjo gospodarsko poslopje, ki je z vso krušo in svinkajimi hlevi pogorelo. Pri gašenju sta dobila posestnika tako težke poškodbe, da je Marija Košar kmalu potem umrla. Ciproš je bil zaradi pošega na 15 let težke ječe obsojen. — Franc Dobušek iz Varoši pri Maksavi je hotel v Ameriko in je zahteval od otčeta denarja. Da bi denar dobila, začgal sta kodo, kateri je bila za 1000 K varovana. Štefan Dobušek sedel bode zato 5 mesecov. Franc pa 10 mesecov v ječi.

Občina je gospa Ursila Sibertk v Mariboru ne ve se kam. Bojijo se, da je izvršila žena samomor.

Iz Koroskega.

Sole pri Borovljah. „S-Mir“ se smeji v eni svojih zadnjih številki kmetskemu shodu, ki se je vršil 29. avgusta pri Terkelju v Freibachu. Pri njegovi znani časničarski dostojnosti je razumljivo, da je „S-Mir“ tudi to pot gosp. potvalnega učitelja Schumya napadal in politične hujškarje obdelal. Vkljub temu da zamorejo vse zborovalci pričati, da se ni govorilo ne o politiki, ne o veri, temveč edino o zboljšanju kmetijskega položaja potom dvignjenja živinoreje ter boljše porabe mleka ter o unetem gospodarjenju, sadarsvarju in cenenaku kmetijskih mazin, — predzrane se „S-Mir“ trditi, da je g. Schumy politični hujškajodi govor držal. L. je, da se je vršil shod za zaprtimi vrati. Laž je tudi trditev, da se shod ni načinil; nasprotno,

shod se je v „Gospodarskih poročilah“ pravčasno nazzanil. Naprednjakom ni treba, da bi se skrivali za zaklenjena vrata. Pač pa je to treba črnuhom. Shod ni bil dobro obiskan. Kjer se gre za kmetsko stvar, tam ne vabi Ivan iz Sel; vabi le tedaj, ako prirejajo shode politični hujškaci à la Grafenauer in Brej. Da so bili tudi nekateri „neménurski učitelji“ navzoči, je gotovo hvale vredno. Iz tega je razvidno, da je blagor kmeta učiteljstvu bolj na srcu nego fajmoštru, ki se ogreva le za politiko in hujškijo. Naglašamo še, da je bila postrežna, klet in kuhinja pri Terkelju izborna. G. pot. učitelju Schumu pa izrekamo vsi za njegov izvrstni poduk zahvalo in upomo, da nas bode v blagor kmetov še večkrat obiskali. — Spisal: Leo Taxil, fajmoštrov ljubljenec.

Iz Smarjetve v Rožni dolini se nam poroča: Bog rekel Adamu: Za človeka ni dobro, ako je sam vstvaril ti bodeni tovarisko. Tako sta si mislili tudi v Selih dva samca in si poisčeta žensko. Po poroki sta šla z možmi v farovž, da oklic in poroko plačeta. Župnik pravijo: „Sijim, ti si mojstr, si dobiv 'n' fajn ženo, plačaš 18 raijin. Ti Jur imam bolj grdo balo, plačaš malo majn, 16 raijin. Sijimu je dopadlo to govorjenje in ropote: „Saj ne bi dih ne mev“. Posegel je s kislim obrazom v žep in plačal goldinarje. Jur pa je prebrisal in budomnost se je zabilskalo v njegovih očeh. Misli si: čakaj, ajošter, tebe že dobim. In zajamral je, vkljui temu da je imel polno možnost: „Pa jih nimam 16 anserjev, še deset jih nimam“. — „Pa deset jih daj!“ — „Nimam jih, nimam!“ — „No pa devet daj ih“. — „Jih nimam“. — „Pa osem“. — „Jih ni, šest vam pa dam“. — „V božjem imenu, sem žinjam!“ Ko se je Jur kot zadnji priporočal, zaščetal mu je župnik: „Bi mi lahko pred střirimi včini plačal, bi napravila še ceneje; pred pricami si mi kleft pokvaril“. — Sijim in moži imeli so nista odprta; tako so se čudili, da se je njih tovarisko posrečilo, tako poceni se ževiti. V Selih imajo duhovnik mastno pianino. Jur je še veliko preveč plačal.

Prevalje. Piše se nam: Pridigal je novi kaplanček pri sv. Lenartu, „da zdaj že vsak, kateri ima dva krajarja v žepu za frakijo šnopsa, črez duhovnike ſinfa“. Mi pa trdimo, da vsak, ki ima 5 goldinarjev v žepu za šampusa, črez duhovnike ſinfa; pa take bedarje ne slišijo v cerkev, ker nimajo z bogodostanjem nič za opraviti. In ako se duhovniki novinec podstopi, v božji hiši verjudno ovčicam s takimi neslastnostmi priti, je zelo verjetno, da so ga brezumne ovčice zasnuhovale. To pa kaplančeka v njegovi vzvišenosti in domisljavi ni se dotaknilo, on še tega opazil ni. S pridigami takega zapopadka pa ne bodo farji spričali svojih črticev iz sveta, ampak bodo si jih še le več na vrat nakopali. Prašamo, ali ne zasluzijo farji, ki take brezumnosti z pričnico trošijo, da jih ljudstvo črti? Iz tega se vidi, kako nemiroviti in nespravljivi so že duhovniki novinci. Kak surov napadajo ljudstvo že na bogodostajo posvečenem mestu. Ali je kaplanček res do voljenje od koga? Po takem morn farjev prejšnja veljava čisto zgorni, saj tako daleč smo že, da jum roke obiluje še le kaka baba tercijalka, ali pa kak smrdljiv deček, da nos osnaži na žegnani roki, in drugi nikoli več.

Iz Sv. Petra pri Velikovcu se nam piše: (Odgovor „Mira“ št. 32 z dne 17. juliju 1909). Jeza skipi, ko beresh napade na osebe, ki so zasluzene in časti vredne ter smo kmetje jim dolžni vso hvalo. Vedi ti dopisun, da se moramo ravno g. Nagele zahvaliti, da se je ustavnopol v Velikovci prepobreni „Lagerhaus“, iz katerega zajemamo vsi v polni meri. Prav glinjivo je bilo videti letos v zimi, kako so prihajali kmeti in proslili gospoda za pomoč in okrenil je Nagele kar je bilo mogoče. Tako je sprosli 1000 K za nakup klaje iz nemške „Vorschukasse“, katera se je razdelila med nede. Napisali bi lahko celo brošuro, ali delo se samo hvali. Da mu ti dopisun „prepira“ predbabacivaš, da je pogorel na vojniem shodu, ti odgovorim prav lahko: pogorel Nagele nikakor ni, ker je videl, koliko so zgrabili enega posestnika, kateri je bil prepiran, da bo Nagele najboljši kmečki zastopnik in je svoje prepiranje jaročno pokazal in so ga tirali iz sobe, vedel je tudi kak da je moral neki pristaš črne garde piačevati ko je iz političnega mišljenja enega naprednega kmeta preveč oklo-

futal. Več ti črni dopisun, kako je pred leti en pristaš vaše stranke plačeval vino, ker je tudi prestolj kazensko postavo zavoj pretepel. Ali ni imel vzkoka, dovolj da je mirno zapustil kraj, preden bi povzročil pretep in klanje? Med takimi od farjev nahujškanimi pretepači ni človek varen. Prav edinstvo se pa sedaj, ker jim od nemško-nacionalnega poslanca izprosijaceno žito prav dobro diši, medtem ko jim vse drugo prav hudo amrdi. Dalje se zaleta dopisun v nam toliko zasluženega potovalnega učitelja g. Šumija. Ja za Bogove svetega, kaj hocete še več? Če pogledamo njegovo delovanje, opazili bodoemo v njemu največ požrtvovalnosti. Koliko potov in truda je n. p. stato, da se mu je posredila nova mlekarina, katere bo, kakov je upati, v največjo korist kmeta, posebno pa za ta revni kraj; naveč nadprostrovnik je najdel takaj v črnom sv. Petru. Kar se pa tiče „Bauernvereine“, vprašam dopisuna, ali je videl takrat Šumija v sv. Petru, ko se je mislilo na „Bauernvereine“? Mnogo posov je zajedna smrt. Tudi se že spotikaš na učitelja, katerega še niti ne poznamo, ker pravi, da bi si zeleli bolj učitelja, nego nemškonacionalnega priganjanca. Živelj napredni učitelj! Posebeno je potreba vnetega moza za napredno delo za sv. Peter, da bi rešil kar še ni spuščena. Ali ti je znano, dopisun, kako se je spridala mladina, odkar je vabijo farji v gostilne? Ti ljudje gorovijo proti „alkoholu“, na drugi strani pa sami vabijo naladino v gostilne. Tudi mi klidemo: Živelj pravi duhovniki, pa ne politični agenti, ki iz političnih namenov pokvarjajo mladino in zistem gredim dejaniem zoper Kristusovi nauk delajo edino antekristi, to je zoperkriti!

Iz Velikovec se poroča, da se valed hudega kadila tamoznje šole šele dne 4. novembra otvorijo. Vpisovalo se bode deco dne 3. novembra.

Surovest. Dva peka iz Arnoldštajna sta brez vzroka iz same zlobnosti napadli nekega posetnika in ga težko poškodovala. Surovečka sta sodniji nazzanjenja.

Lugovec esenco se poroča, da se valed hudega

kalida tamoznje šole šele dne 4. novembra otvorijo. Vpisovalo se bode deco dne 3. novembra.

Surovest. Dva peka iz Arnoldštajna sta brez vzroka iz same zlobnosti napadli nekega posetnika in ga težko poškodovala. Surovečka sta sodniji nazzanjenja.

Žlezniška nesreča. Med Slanikom in Camino (Rumunija) je skočil brzovlak iz tira. 20 potnikov je težko ranjenih.

9. Izkaz daril:

za po toči poškodovanim kmetom.

Fak Ignac, Sv. Anton K. 1st; Franc Gorican, Tribolje K 1st; Franc Videc, Gross-Vetsch K 1st; Ludwig Lauritsch, Svetna vas (Koroško) K 1st; Dominik Poljanec, Dervanjska K 5st. Skupno nabranlo K 9st— Spreje izkazani svotami pa K 1090-78. Sršna hvala!

(Prisoditev napr.)

Vpliv gnojnici na jesensko mrvo.

Ple: Alojzij Križanč, ekonom, Vel. Ned.

Da gnojnica velikansko vpliva na različne sadnice, zlasti na travnikih, spoznalo je že mnogo gospodarjev. Toda upeljati moderno urejeno kmetijstvo, upeljati je dobitkovnost, to je našemu kmetu trv v peti, in zakaj, ker to prvič nekaj stanje, drugič se izgovarja z preobrezanim delom, da ne more vsega invirati. Toda na to se pametem in v obči napreden kmetovalec ne sme ostirati.

Vsek posestnik bi moral imeti omenjeno jamo za gnojnico, skupno ali vsaj v bližnju gnojnico, da se takoj gnojnica, kar je odveč lahko v jamo steče in o priznlosti porabi.

Pri nas pa vidimo le ribajake sredi dvorov, kjer svinje, race, gozi imajo svoj prijetno bravilisce. Sele takrat, ko se jim od c. k. okrajnega glavarstva zauskate odstraniti goji in gnojnico, hitro z zavaljanjem. Mnogi se tudi izgovarjajo, da nimajo kam gnojnico ozroma gnojnico prestaviti, ter skulajo na tak način slepit, da le za kakih par dni gnojnico odstranijo, potem pa spet na prvočno mestu izvajajo, ko komisar iz občine in občine oblike vrst, Jäger-perilo, kravate, maderne, pao, negavice, robe za glave, žepa, robe itd.

Kar je tudi tebi. Zakaj rad pogledaš v obližju mesta travnik ali njivo, ko trskat več daje kot tvoj, zakaj ne pogledaš svojega? Zakaj poreček, da je tam dobra zemlja? Odpravi ribnjak in svoj te je bo morda boljša.

Ako gnojnico pravčasno izvozimo, so je v vlažnem ali deševjem vremenu, med rastjo trav, se nam travnik v krakem zelo popravi, ter se naj gnojnica troši le s pomočjo razpršilnika (Jaucheverteiler), ki enakomerno razprši, na kup zlivati je nidevo in potrata časa, ker je na enem mestu preveč dušika, na drugem torej poležena trava ki nimata tekla. Ako se trskatno kosi in zaliva z gnojnico, je mnogo več in lepše krmne, kar sem se tudi sam prepričal, ko je letos bila prva košnja pri mesi 25. maja, druga 26. julija zgotorjena, otišči pa si lahko vsak sam ogleda, ki bo prihodnje dan v to pomoci Bog.

Gospodarske.

Zavarovalnica za živino. Pri kranjskem delčku se je vršila enketa o živinom zavarovanju, h kateri je bilo povabljenih več strokovnjakov. Gospod komerc. svetnik Povše je pojasnil zakonsko predlogo o kužnih boleznih, ki bi, ako postane zakon, bila v veliko korist živinorejecem, kakor tudi zavarovalnicam, ker bi država prevezla odiskodnino za pobito okuženo živino. Porodčevalc posljal Mandelj je potem v podrobnostih razlagal svoj načrt. Po daljšem posvetovanju se so kot najbolj praktična izbrala slednja načela: Saovanje zavarovalnic po delželi bodi svobodno v obliku zadrg. Delžela utanoviti po zavarovalnico, ki je vez v srediličnih trakovih zavarovalnic, a jimi pusti njihovo lastno upravo. Vsičkost premij se določa krajenvi razmeram primerno. Zavaruje se živina tudi proti kužnim bolezniom. Zavarovalnica za konje bodi ločena od zavarovalnic za gojevo živino, predči se ne zavarujejo. — O tej stvari se bodo se vršili nastanjeni dogovori, preden bo sklepal pri tej delčki zbor.

Stage v gojevjem hlevu. «Kmetovalec» piše: Dolgočas staj bodi tako kratica, da živina ne odlaga na stajo, temveč v gojniciški jarek, ki je sedaj načrten. Ta jarek bodi vsaj 30 cm širok, hlev tudi več, in povprečno 25 cm globok. Meni je znalo hlev, kjer je tako naravn, a nikakor ni praktičen. I. Kadarski živina stoji hode odložiti blato, se vsikdar nekoliko postavi v stran, da blato pada na stajo; valed tega je vedno nezdravna. 2. Kadarski se živina obtreli leže, pada sicer blato v jarek, a tavn ga voda odnese in gnaj je vedno tekoč; na tak način so za vlograde pridelovali trdnega gnaja, in to je zelo valjno. 3. Živina se pri hoji iz hleva načrta, prvič vredni žarkome, in globokemu jareku; črez leta se skrada črez njega 4. V takem jareku si živina kadar leži, vedno pere repe; tak rep pa je zlasti pri, moljči zelo nadležen. Posentnik ozmenjenega hleva, ki ima tako kratko stajo z globokim in širokim jarkom, bi to bil že davno izpremenil ter stajo podaljšil in naredil orek in plitve jarek, bo si ne bal zdrok.

Loterijske številke.

Gradec, dne 18. septembra: 9, 90, 29, 64, 73. Trst, dne 25. septembra: 59, 66, 81, 2, 72.

Povodom krmne razpoljila avtočlena trdka ur Nakas Šiksel na Dunaju, IV., Magistratenstrasse 27/27 nov osn. bremenskih ur. „Zeleni“ in svetnik Štrahov. Načrtni delček. Delček je v skladu z navedenim obvestilom žarkome jarek na živino, resno in skrivno. Nasli enojni čitatelj delček na nacrtu tak osn. z nad 5000 podoboma zastavljen in franko.

Kdo hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vpravčasemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

V Mariboru

Draugasse 4 pri Adolfu Wesslak

se kupuje manzo dobro in cen: stope za moške in ženske, oblike plato, karhant, plavi drak, perline stope, eaje za blage, perle za postelj, edre za postelj, konjake krene, gotove moške, ženske in otroške perile in oblike vrst vrst, Jäger-perilo, kravate, maderne, pao, negavice, robe za glave, žepa, robe itd.

Kdo kapi enkrat, ostane zvest!

Vinogradniško posestvo v Halozah
z hišo, viničarskim in gospodarskim poslopjem, popolnoma arondirano, se takoj po ceni proda.
Več se izve pri upravnistvu „Stajerca“.

Oznanilo!

Odeje za postlige K 4, 4.80, 6, 7, 9. Flanelne odeje K 2.40, 3.20. 4. Konjski koenci K 2.40, 4, 5, 8, 10. Rukave K 1.80, 2 — 2.40, 3. Kapendeckne K 3.20, 4. „Überzug“ za blazine 60 h, 70, 80, 1 K. „Federripen“ za blazine 50 h, 70, 1 K. „Überzug“ za tuhne K 3, 3.60, 4. „Federripen“ za tuhne K 3, 4, 4.40. Strožaki K 1.80, 2, 2.20, 3. Perje za postlige 4 kg K 3, 4, 5. Danse 1 kg K 10. Obrisalniki (hantle) h 30, 40, 50, 60 p. kom. Servirjeti h 12, 20 p. kom. Obrisalniki za glazhe h 30, 40, 50 p. kom. Prti za ribanje h 24, 30 p. kom. Beli namizni prti K 1.10, 1.60, 2, 2.40, 3. Barvani namizni prti K 1.10, 1.80, 3.20. Gariture za postlige K 10, 13, 15, 20 — zensko, moško in otroško prti vseh vrst v največji izbi. Lastna delavnica krojaštva, kjer se delajo obleke po mudi. Najboljša postrežba. Najnije 562

Adolf Wessiak, Maribor, Drau-
gasse stev. 4.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postlige!

najboljši pravi 12 K. Ako se vzdame 5 K, potem franko.

Gotova postelje

iz krepega, redkega, plavega, belega ali rumenega navilka, 1 tabest, 180 cm. dolga, 116 cm. širok, z 7 glavnima blazinama, vaska 80 cm. dolga, 56 cm. široka, napojljivosti z novim, svim, trajnim in flaminškim perjem za postlige 16 K, pol-danne 20 K; danse 26 K; posamezni tabesti 10 K, 13 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 5 K, 8 K, 10 K, 4 K. Še posamezno perje za postlige, 10 K naprej, franko. Vsi predmeti so v skladu z načini, kar ne dopada denar naši. E. Benesch, Dosehenita Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarinski praksi, ki jo izvajajo že več nego 30 let, se mi je posredno imati najbolje orodje za rast brk, brade in proti izpadanju brk in las in to je KAPILOR Št. 1. On deluje, da lasje in brk postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prjalj in vseže druge kožne bolezni glave. Narobi naj si vsaka družina. Izamun primalic in živilskih. Stane franko na vsoko posto 1 lesček K 96 h. 6 K. 2 lesček 5 K.

Naročuje samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišić

Iekarnar v Pakracu stev. 200 v Slavoniji.

Puške!

Lancaster od K 26—, Robert-puške od K 8-50, pištote od K 2, samokresi od 5—. Popravljanje po ceni.

Cenik s slikami franko.

F. Dušek, Opočno
St. 104 s. d. Staatsbank, Böhmen.

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptiju.

Čas za kopanje: na delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1. ure zaprta); na nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure opoldune.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „branšebad“ z rhujo K —60; postrežba K —10.

Yarverova marka „Anker“ Liniment Caspici comp.

sedemdesetna tri

aker-pain-expeller

je namek kot odpravljenje, izvajajoč iz bolnic občutljajoče orodje pri prehladi itd. Dobe se v vseh apotekah po 80 h, 1-40 h in K 2—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega orodja naj se paši na originalno steklenico v skladu z nado varovano marmko „Anker“, potem na deli prisvojite to steklenico.

Dr. Richter-jeva apoteka „Natis“

v Pragi, Kliničniških. St. 5 nov.

Razpoljivo na vsek dan.

Prodaja naturalnih vin

1908. I. lermann krepko rdeči vino	K 28—
1908. II. lermann zelen za točenje	32—
1908. I. rdeči vino Silvaner-nitka	36—
1908. I. rdeči vino	40—
1908. namizno vino rdeči	48—
stara, fina namizna vina po	56—
1908. I. lassa rdeči, medicinalno kremo vino	sparkase

pri 100 litrih proda iz vinke kleti v podlogu velike sparkase

Otto KUSTER, Celje.

Meščanska parna žaga.

Na novem lontnem trgu (Lendplatz) v Ptiju zraven klancino in plinarke biće postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les blodi, itd. po zahtevi takoj razaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

Štev. 36 362
II. 5444

RAZGLAS.

Iz deželnih sadnodrevenskih sol v Gleisdorfu, Brucku na Muri in Celju se oddajo štajerskim posestnikom v jeseni 1909 odnosno v spomladi 1910 v naslednjem označenem jaboljnici in hruskih dreves okroglo skupaj 68 000 komadov.

Od tega se oddajo tri četrtine po zmizani ceni 70 vin, za komad kmetskih posestnikom in ena četrtina tima kmetiških posestnikom po trdni ceni 1 krone 20 vin za komad razven zavoju in voznine k teleznicni.

Naročila sprejema deželni odbor in imajo v gotovem slučaju obsegati potrdilo občinskega urada, da je dotočnički kmetiški posestnik v občini. Ako se potrebuje drevesa za jesensko sajenje l. 1909, naje se to v proslavi izrecno omeni in se mora zgoditi naročilo do 15. oktobra 1909. Proslavo se bodo, dokler je še drevja dovolj, takoj pa za jesensko kakor za spomladino sajenje takoj po objavi tega razglasja sprejemale in po času njih dohajanja rešijo. — Ved kot 120 komadov se tudi zaveže, da nasledi dobljeno drevje na lastni svoji temi.

Drevesa se oddajo na preti potovanemu plačilu. Ako je ena ali druga vrsta že oddana, dalo se bodo kot nadomestno drugo ednakno vredno vrsto; na odločitev stoji prost, je li hoče vseti ali ne.

Ako se na to ne nadomestno vrsto ne reflekira, se mora to takoj namazati.

Drevesa naj naročitelj, ako je to le mogoče, sam prevzame ali pa, ako se jih poslije po teleznicni, takoj po dohodu ogleda.

Pritožbe naj se takoj vodstvu drevseske sole vpodijo. Na poznejše pričetke se ne bode oziralo.

Seznamek

sadnih dreves, ki se oddajo v zadni dobi 1909/10 iz deželnih sadnodrevenskih sol.

St.	I. Vrste jabolk:	a) v Gleisdorfu		b) v Brucku		c) v Celju			
		Vinsko delilo	Na pol-vinsko delilo	vrčiščno drevesno	Vinsko delilo	Na pol-vinsko delilo	vrčiščno drevesno	Vinsko delilo	
1	Mahamer Štajersko	1880	820	—	450	50	—	2250	245
2	Bohnapfel veliki renski	1920	120	—	4500	1150	—	3177	870
3	Antniški Reinetta	95	125	115	—	—	—	370	274
4	Baumanova reinetta	675	—	5	140	1000	—	2200	370
5	Damason Re-nette	420	25	5	—	—	—	2860	460
6	Kanada Reinetta	835	10	340	—	—	—	2020	460
7	Bellefleur rumeni	115	15	115	—	—	—	634	90
8	Astrachan beli	75	30	—	130	—	45	100	24
9	Charlajevsky	100	15	45	900	100	90	264	180
10	Gravenstein	120	—	20	1250	50	80	—	—
11	Prestonianski Rudor	70	25	10	—	—	—	—	—
12	Kardinal flaumani	450	30	5	650	—	60	837	80
13	London-Pepping	455	10	170	—	—	—	740	140
14	Ribston-Pepping	40	—	8	1000	50	90	970	66
15	Schöner od Boskoppa	120	—	—	—	—	—	30	—
16	Haglo Grab	55	25	—	250	40	—	40	46
17	Lešno jaboliko ručeli pisano	650	10	—	2200	70	—	—	200
18	Huberjevo molitvo jaboliko	1040	5	—	—	—	—	—	—
19	Dastiger jaboliko (Kaatsapfel)	—	—	800	50	90	—	—	—
20	Piementito jaboliko, rumeno	—	—	1300	60	80	—	—	—
21	Landesberka Reinetta	—	—	—	1300	50	—	—	—
22	Parmentre, zlate	—	—	1050	50	60	—	—	—
23	Jabolika „Prinz“	—	—	800	40	—	—	—	—
24	Poletna-Reinetta, rumena	—	—	700	50	—	—	—	—
25	Kalvili jesenski, ručeli	—	—	70	—	—	—	271	110
26	Champagny-Reinetta	—	—	—	—	—	50	—	—
27	Cox Orangen-Pepping	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Vrste hruski:									
1	Dieß putražna hruska	210	30	150	1000	30	350	140	190
2	Forellen-hruska	135	25	5	—	—	—	—	141
3	Dobra Louise iz Avrančes	95	10	55	1000	80	400	96	200
4	Hardenponte, putražna	—	—	10	—	—	—	80	41
5	Josifine od Mechelin	75	5	—	—	—	—	—	—
6	Liegelis putražna hruska	95	5	15	—	—	—	—	—
7	Olivier de Serres	25	—	55	—	—	—	—	300
8	Pastorek-hruska	65	10	50	750	50	250	25	15
9	Saibergenica	55	10	—	500	60	210	—	158
10	Sterkmannova putražna hruska	70	5	—	—	—	—	—	—
11	Zimka dehantka hruska	130	15	80	—	—	—	—	—
12	Jelenovka	140	10	—	850	50	—	—	—
13	Weilerjeva molitna hruska	155	60	—	1900	50	—	1713	—
14	Williams „Christenbirn“	—	—	—	150	30	135	—	—
15	Bosca flajnata hruska	—	—	—	750	60	60	90	35
16	Tepka	—	—	—	—	—	—	430	—
17	Rummel-hruska	—	—	—	—	—	—	436	—
18	Koroška molitna hruska	—	—	—	—	—	—	70	—
Skupaj . . .		10375	1460	1248	24390	1220	2000	20093	3896
								3218	

Poleg tega se odda še 100 kom. visokih debelj (Walnuss), 515 brezalk pritliko grmlje, 188 mirelici kvitki iz drevseske sole v Celju, 330 kom. črešenj, 170 kom. višenj visoka in srednj-visoka debela in sadne sole v Brucku. Oddajo se le kmetskim posestnikom po zmizani ceni.

Gradec, 1. septembra 1909.

Vinske preše, sadne preše z zboljšanjem „doppeltrük“- werkem za ročni promet, se zaupajo v rigline.	grozdni milini, grozdni reblerji, sadni milini v najnovejši, najdaljnici konstrukciji izborno vrste ter masine za prizanje krmne hekslerje, rež za resa, metala milini, vajpferje za krmne, ge- pelje, vajpferje za fajnske podeljevalne masine v gospod- stva Franz EISENSCHIRMEL & Comp., Kaselitz, a. E. Glava- nija prodajna pisarna
Franz MELICHAR, Rudolf BÄCHER	Dunaj III 2. Löwengasse 37.

Natanični ceniki zastoji in franko.

Išče se salinice zastopnika in načrtni predstojnik.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Vinogradniška zadruga

(Weinbaugenossenschaft),

r. z. neom. z. v.

PTUJU

priporoča ugodno nakup v sodcih od 56 litrov naprej:

1908. haloška in zavrnka

naturna vina
po ceni ed K 32.— do K 50.—
pri hektolitru.

Sortna vina, cene po kakovosti in naturna vina prejšnjih letnikov najbolje in srednje kvalitete po pri-
merih cenah.

Pozor! Citaj! Pozor!

Pakraške želodčne

kapljice.

Staro slovje, izvrstno delujejočo sredstvo pri boleznih v Želodču in Ščerbi, — osotilo se priporočajo — pri za-
prtju in nevedenem od-
vajjanju — pečenju, —
konceptiji — pomazanju
teka, kobil in
nedosejeno sredstvo na
vadljive dobrega prevarjanja.

Delovanje izvrstno, vseh signiran. Cena je za 12 steklenic (1 dvanaesttorčka) 5 K franku na vse-
ko pošto po povzetju ali če se posluje denar na-
prej. Manj kot 12 steklenic se ne posluje. Prezimo, da
se naroča naravnost od:

P. Juričiča,

Izber: vija v Pakracu R. 200 (Slovenija).

!! Pozor !!

za vinsko trgatev 1909.

Večjo množino zelenih štartinskih
sodov brez napak odda od 35 do 40 krov
po kom. Karl Kržiček v Mariboru, Burggasse 8.

Fabrika knmetskih in vinogradniških
mašin

Jos. Dangl's nasled. v Gleisdorfu

(Štajersko)

priporoča najboljše vitale milatilne stroje, stroje za rezanje krmne, šrot-milne; za rezanje repe, re-
bler za koruzo, senalnice za gnojnice, trijerje, stroje za mah, grabilje za mrvo, ročne grabilje (Handschiepp- und Pferdeheuerchen) za mrvo obročati-
stroj za košnjo trave in žitja, najboljše gleisderske
sadne milne v kamenitih valjkah zacinane hidravilne
prede, prese za sadje in vino. (Org. Oberdruck
Differential Hebelpresswerk) patent „Döchacher“, dajo
največ tekočine, se dobijo in pri njeni Angleške nože
(Gusstahl), rezervne dele, prodažja mlinov na čas in
garancijo. — Cenik zastonj in franko.

Štiri tedne na poiskušnjo

Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 103
a d Steinhofa, Ráben

in ogled razpoljal svoja
kolesa (bicikle) proti pov-
zetju. Deli koles ēdovito
cen in dobro. Cenik s sli-
kami franko!

Čudež industrije!

Vsi sled velikega sklopa oddajam po smrdnu nikri
cen samo 579

K 4-60

eno krasno, tanko ameriško slato-duhle bicar-
sko lepno iro, ki se ne razloži od pravega
14 karatnega zlata, s 86 urin antimagnetičnega
anker-kolejcem, s sekundnim kazalnikom 3 leta garancije s pa-
1 kom. K 4.60 zlaženo ventico vred 3 kom. K 12.90

Nastanko leta v nikelnih ali plasti arhiv lepo gravirano pokrovje

1 kom. K 3.45 s posrednico verifico 2 kom. K 6.50

Brez risike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj! L. cesnik zastonj in franko.

E. Holzer, Krakova, Stradom 1826.

Znano je
da se vse rezano blago, gotovo perilo, moške,
ženske in otroške obleke, odeje za postelj, koče
za konje, kravate, modreče, pase, dežnežke. Jäger-
peri, nogavice, robe itd. najboje in najceneje kupi-
pri

WESSIAK, Maribor

Draugasse 4 ali Domgasse 2.

167

Občinska hranilnica (sparkasa) v Ormužu

Osvetava I. 1879

Potrebna hranilnica
konta st. 532056

prevzame

vsek dan vloge, kapitalizira nedvignene obresti
polletno in plačuje rentni davek iz lastnega.
Dovoljuje posojila na zemljišča, poslopja, menice
(Wechsel) in vrednostne papirje pod najugodnej-
šimi pogaji in zmersni obrestni meri ter daje
vsakega dopolnino radovoljno in brezplačno po-
jasnila v vseh sparkase se tikočih zadevah.

Ravnateljstvo.

Odstrani bolečine, ohladi, osveži, okrepi in desinficira

Chapójevo dobro dišeče rastlinsko-esenčno

Žfranz-žganje

najboljše vseh domaćih sredstev!

Edino občinstvo je podlikano, vodič o kaknem „domaćem sredstvu“;
ravno zato ne smatram potrebnim, da bi priporočal Chapójevo rastlinsko-
esenčno Žfranz-žganje, temveč objavljamo raje pismo občinstva; ta pisma
povejo vse, kar je potrebno in kar hčete čitatelj vedeti.

6. apotekarji J. pl. Žapé

Resica (Južno Ogrsko).

Vale rastlinsko-esenčno Žfranz-žganje
porabljajte kot kapljice za zore in malo
vodo z male dolikitne uspehot.

Spostovanim
Racisce (Borovje)

Emad et. Kavšic.

Gospoda apotekarja Žapé J.

Resica (Južno Ogrsko).

Oltar razine Vale rastlinsko-esenčno
Franz-žganje, so moje nove označenje v
glavi zelo ponesele — Rikom naprej

Z velenovanjem
Jedynakičnosti Ž.

N. Bogdan

Spostovani gospod!

Pošljeno rastlinsko-esenčno Žfranz-
žganje resila je moja tema pri kribi v Želod-
ču in posamezno apetita z najboljšim
uspehom.

Esek (Slavonija) Gottfried Steplja, vetrar.

Gospoda Žapé

Resica (Južno Ogrsko).

Stek prijetajo mi je dal po stečenje
Valega rastlinsko-esenčnega Žfranz-žganja,
katerega rahem pri kraljevi isti stvari katalij
in pospešuje krvljetek.

Belgrad (Srbijska) Pađo Jevanović, uradnik.

Gospoda Žapé, apotekar v Resici (Južno Ogrsko).

Mojega letnega teme spada na nemudan početenec in sicer tako, da sem morala v
postejti ostati. Oltar razine Vale rastlinsko-esenčno Žfranz-žganje so bol-
jedine legilice in potutem se popolnoma dobro. Zahvaljujem se Vama za dobročin; vsem
govoriti res je Vami poplašen.

Budapest (Uharska)

Johanna Bona

Zgornjega pisma so razvidna v originalu in jo vedno lahko vzhoko pregleda. Otetem premo vaskrogar,
ki je Chapójevo rastlinsko-esenčno Žfranz-žganje mali kdo ga se nabi, da naj v vsebu lega domaćega sredstva poroča.
Za takia pisma ne plačam niti; zato ne jem tudi plačjo, ki hoberi iz resnega želodča, kojega
— Ne kupi posamezno nekaj, nekaj, temveč celo Žfranz-žganje, temveč celo Žfranz-žganje, dobro člono rastlinsko-
esenčno Žfranz-žganje, ki je pri izdelovanju J. pl. Žapé, apotekar, Resica (Južno Ogrsko).

5. poletje se najbolje 6 malič, 5 srednjih ali 7 večjih steklenic za 5 kron, ali 6 srednjih ali 3 veliki, deli jih za 5 kron.

Ozdravi pijančevanje,

predno krši pijanec postavo.

Reši ga, predno je, alkohol njegovo zdravje, veselje do dela, in premožejo
unčili ali pa predno da napravi smrt resitev nemogočo.

Coom je surogat za alkohol in napravi, da sanicuje pijanec alkoholne pijače.

Coom je popolnoma **neškodljiv** in vpliva tako intenzivno, da se
ondravja tudi močno navajeni pijarci.

Coom je najnovejše, kar je znostnost v tem osiru napravila in rešilo
je to sredstvo že tisočne ljudi iz bede, revščine in propada.

Coom je preparat, ki se lako raztopi, katerega tloris je n. p. gospodinja
lahko svojemu možu v jutranji pijači da, brez da bi kaj opazil. V največ
slučajih dotičnik sploh ne ve, zakaj nakratki spiriti ne more vlivati, temveč
misli, da je preobito vživanje istega vzroč, kakor se mnogokrat ne mara
več jedila, katerega se je preveč vživalo.

Coom naj bi dal vsak od svojemu sinu dijaku, predino ta pri
kušnji propade: čeprav ni pijači preveč udan, ostali alkohol vendar nje-
govje možgane Spleti naj bi vskoko, ki nima dovolj voje, da se zadri-
vavanja opojnih pijač, vzel dozor „Cooma“. Le-to je popolnoma neškod-
ljivo. Dotičnik konzervira s tem svoje zdravje in prihrani mnogo denarja,
katerega bi drugače za pivo, vino, iganje ali liker porabil.

Coom-preparat kolita 10 kron in se podlje po povzetju ali naprij-plačil samo po:

Coom Institut, Copenhagen 321 F, Dansko.

Pisma se frankira s 25 vin. poštne karte z 10 vin.

Tiskal: W. Bianke v Plju.

614